

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы  
Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы  
КАРАРЫ

2023 елның 10 февралә

№ 29/1

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында

Чистай шәһәр прокурорының 2023 елның 9 гыйнварындагы 02-08-02-2023 номерлы протестын караганнан соң, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү һәм 2022 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында «Федераль законның 10 статьясына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 4 ноябрәндәге 432-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү, Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору, Россия Федерациясе закон актларының аерым нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану һәм 2023 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәләше үзенчәлекләрен билгеләү турында» 2022 елның 21 ноябрәндәге 448-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясе Бюджет кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 28 декабрәндәге 562-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенә бюджет процессы турындагы нигезләмәне элекке карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советының түбәндәге карарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:

«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 26 октябрәндәге 15/1 номерлы;

«Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 26 октябрәндәге 15/1 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 24 маендагы 15/1 номерлы карары.

3. Элекке карарны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://chistopol.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

Татар Ялтаны авыл җирлеге  
башлыгы

Р.Р. Гарифуллин

Татар Ялтаны авыл  
жирлеге Советының  
2023 елның 10  
февралендәге 29/1  
номерлы карарына  
кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ТАТАР  
ЯЛТАНЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӨ БЮДЖЕТ  
ПРОЦЕССЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӨ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӨЛӨР

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидәрә турында» Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы (алга таба - жирлек Уставы), шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң башка муниципаль хокукий актлары нигезендә эшләнгән, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау нигезләрен һәм тәртибен, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын төзүне һәм үтәүне, аны үтәүне тикшереп торуну, бюджет хисабын, тышкы бюджет төзүне, тикшерүне һәм раслауну, тышкы бюджет тәртибен билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты, жирлек) һәм аның үтәләше турында хисап Татар Ялтаны авыл жирлеге Советы карары формасында эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм өч елга раслана.

3. Жирлек бюджеты проектын төзү Татар Ялтаны авыл жирлегенәң башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Татар Ялтаны авыл жирлеге Советы карарлары таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Татар Ялтаны авыл жирлеге Советының жирлек бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында жирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабрәңә кадәр гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү Россия

Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясенең бюджет классификациясен жирлек бюджетына караган өлешендә куллану тәртибен билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү керә.

3. Татар Ялтаны авыл жирлегенә Башкарма комитеты керем төрләре буенча кодлар исемлеген раслый, аларның төп администраторлары-жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре.

4. Татар Ялтаны авыл жирлегенең Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

Жирлек бюджетыннан бирелә торган максатчан билгеләнешле бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс белән тәэмин ителә торган жирлек бюджеты кодлары һәм чыгымнарның максатчан статьялары исемлеген билгеләү тәртибе жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

#### 4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Жирлекнең бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) жирлек бюджеты проектын тәзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджетын үтәү;
- 4) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылыгын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

#### 5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- 1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы);
- 2) Татар Ялтаны авыл жирлегенә Советы (алга таба текст буенча - жирлек Советы);
- 3) Татар Ялтаны авыл жирлегенә Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - жирлек Башкарма комитеты);
- 4) Контроль-ревизия комиссиясе;
- 5) бюджет акчаларын бүлүчеләр, баш бүлүчеләр;
- 6) баш администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;
- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының администраторлары, баш администраторлар;
- 8) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Жирлек Советы:

- 1) жирлек бюджетын карый һәм аны үтәү турында хисап раслый;
- 2) муниципаль минималь социаль стандартларны һәм жирлек бюджеты чыгымнарының башка нормативларын раслый;
- 3) жирле салымнар һәм жыемнар керте, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;
- 4) заемнарның максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә;
- 5) жирлек бюджетын үтәүнең аерым мәсьәләләрен карау барышында

тикшереп тора;

6) жирлек бюджетының үтөлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнарның хокукий статусын төзи һәм билгели;

7) депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, жирле үзидарәнең даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы сайланулы вазыйфаи затларының, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралдәгә 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенәң, жирлек Уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

### 3. Жирлекнең Башкарма комитеты:

1) жирлек бюджеты проекты тәзүне, жирлек бюджетын үтәүне, шул исәптән жирлек бюджеты керемнәрен жыюны тәэмин итә;

2) жирлек Советы карарының жирлек бюджеты турындагы карары проекты һәм аның үтөлеше турындагы хисапны раслауга тәкъдим итә;

3) жирлек бюджетын үтәүне оештыра;

4) жирлек бюджеты проекты тәзү һәм жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап ясау өчен кирәкле төп күрсәтмә бирүчеләрдән, акча алучылардан һәм материаллар ала;

5) жирлек башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;

6) Россия Федерациясенәң бюджет законнары, жирлек Советы карарлары нигезендә жирлек бюджетын үтәү өчен җаваплы;

7) жирлек Советының жирлекне социаль-икътисадый үстерү планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтөлеше турындагы хисапларны раслау турындагы карарлары проектларын билгеләнгән тәртиптә жирлек Советына кертә;

8) жирлек бюджетына муниципаль алынмаларны җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук жирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;

9) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитлары, муниципаль гарантияләр алучыларның финанс хәлен тикшерә;

11) жирлекнең муниципаль бурыч китабын алып бара;

12) жирлек бюджеты үтөлешен алдан, агымдагы һәм аннан соңгы тикшереп торуны гамәлгә ашыра;

13) жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр башкара;

14) жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап төзи;

15) жирлек бюджеты акчаларынан файдалану турында билгеләнгән рәвешләр буенча хисаплар бирүнең төп күрсәтмә бирүчеләрдән, күрсәтмә бирүчеләрдән, жирлек бюджеты акчаларын алучылардан һәм күрсәтелгән акчаларны алуга, күчерүгә һәм алуга бәйле башка белешмәләрне таләп итү хокукына ия;

16) кредит оешмаларынан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләр турында белешмәләр ала;

17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек

бюджеты акчаларын алуучыларга тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында кисәтүләр чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;

18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләрнең, жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә шәхси счетларыннан акчаларны күчәрә;

19) бюджет законнары нигезендә жирлек бюджетын алуучыларның барлык счетларыннан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срогы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларыннан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;

20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алуучыларга законнарда һәм тиешле шартнамәләрдә каралган җаваплылык чараларын куллана;

21) жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның җыелма реестрын алып бара;

22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алуучылар өчен билгели һәм раслый;

23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә җиткерү тәртибен билгели;

24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара мөнәсәбәтләрне гамәлгә ашыра;

25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган банк гарантиясенә ышанычлылыгын (ликвидлыгын) бәяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенә бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәләгән аудит буенча;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларын, шул исәптән жирлек бюджетының күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгән тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, бюджет керемнәренә баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Жирлек бюджетының ГРБСы жирлекнең Башкарма комитеты булып тора.

6.2. ГРБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- үзенә буйсынган эш бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алуучыларның исемлеген төзи;

- бюджет йөкләмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең расланган лимитлары чикләрендә үтәлергә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәзи;

- бюджет язмасын тәзи һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алуучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлөшөн башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- җыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләрнең бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәрне формалаштыра һәм раслай;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алуучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәлешен тикшереп торуну тәэмин итә;

- үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алуучыларның үз буйсынуындагы акчалата йөкләмәләре буенча җирлек исемнән тиешенчә җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6.3. Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта җирлек исемнән җирлеккә карата дөгьвалар буенча җавап бирүче вәкиле сыйфатында чыгыш ясай:

- 1) җирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган җирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә, каплау турында;

- 1.1) акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын, казна учреждениесеннән - бурычлыны, аның шәхси счётын (счётын) Федераль казначылык органында, Россия Федерациясе субъектының финанс органында, җирлекнең финанс органында, Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дөүләт фонды идарәсе органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) ачылган акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын алу турында;

- 2) казна учреждениесе булып торучы бюджет акчаларын алуыга аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен тапшырылган бюджет йөкләмәләре лимитлары җитмәгәндә тәкъдим ителә;

- 3) федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый белем биру мәнфәгатьләре булган җирлеккә карата Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә федераль бюджет чараларын, Россия Федерациясе субъекты бюджетын, муниципаль берәмлек бюджетын баш урнаштыручының вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгьвалар буенча.

7. Җирлек бюджетының бюджет чаралары (алга таба - РБС) бүлгә - бюджет

акчаларын алуучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алуучыларга бүлөп бирә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алуучылар тарафыннан үтәүне тәэмин итә;
- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесә билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчесенәң үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторы:

- 1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренәң администраторлары исемлеген төзи;
- 2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләрне тапшыра;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
- 4) жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;
- 5) Россия Федерациясә керемнәре чыганаclarы исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаclarы реестрына беркетелгән керем чыганаclarы турындагы белешмәләрне кертү өчен;
- 6) Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага карата гомуми таләпләр нигезендә бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын раслый;
- 7) Россия Федерациясенәң бюджет законнарында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

- 1) алар буенча бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;
- 2) бюджетка түләүләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түләтүне гамәлгә ашыра;
- 3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруну үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруну гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;
- 4) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына җирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан акчалар түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түләүләргә «Дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында» 2010 елның 27 июнендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына тапшыра, моңа Россия Федерациясе законнарында каралган очраklar керми;

7) бюджетка түләүләр буенча бурыч түләүгә ышанычсыз дип тану турында карар кабул итә;

8) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мәнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

9.1. Дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), җирле үзидарә органнары, җирле администрация органнары, бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк банкы, бюджет вәкаләтләрен башка оешмалар артыннан беркетү, җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә дәүләт функцияләрен үтәү буенча алар башкарган вәкаләтләргә исәпкә алып башкарыла.

9.2. Җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегә, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә, җирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегендә җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исемнәре һәм җирлек керемнәренең аларга беркетелә торган төрләргә (ярдәмче төрләргә) булырга тиеш.

9.3. Җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегенә түбәндәгеләр кертелергә тиеш:

дәүләт хакимиятенең (дәүләт органнарының) федераль органнары (бүлекчәләргә) һәм (яисә) дәүләт хакимиятенең федераль органнары (дәүләт органнары) карамагындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртип нигезендә җирле бюджет керемнәренең баш администраторлары вәкаләтләрен бирү турында федераль дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) кабул иткән хокукий актлар нигезендә җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы дәүләт хакимияте (дәүләт органнары) һәм (яисә) казна учреждениеләргә;

- Россия Федерациясе Үзәк банкы;

- Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары) һәм (яисә) алар карамагындагы, Россия Федерациясе субъектының югары башкарма органы билгеләгән тәртип нигезендә җирле бюджет керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы казна учреждениеләргә;

- җирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләргә.

Җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторлары исемлегендә түбәндәгеләр күрсәтелә:



бюджет керемнәренең баш администраторы кодын күрсәтеп, жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы исеме;

бюджет керемнәренең төре коды;

бюджет керемнәре кодының исеме

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының үзенә караган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм таможня жайга салуы турында Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйлә операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләргә, аванс түләүләренә бәйлә операцияләргә керми);

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлөп бирелгән акчалардан файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

10.1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга бюджет дефицитын финанслау чыганакларының баш администраторына дәүләт хакимияте органнарына (дәүләт органнары), жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарына, жирле администрация органнарына, башка оешмаларга беркетү, Россия Федерациясе хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары белән операцияләрне гамәлгә ашыру буенча алар башкарган вәкаләтләрне исәпкә алып башкарыла.

10.2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

10.3. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлегендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының төп администраторларының бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы органнар (оешмалар) исеме һәм аларга беркетелә торган бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары булырга тиеш.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнәр һәм түләүләр планлаштыруны (фаразлауны), Евразия икътисадый берлеге хокукына һәм Россия Федерациясе законнарына мәжбүри түләүләргә карата каралган аванс түләвенә бәйлә операцияләрне, Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйлә операцияләрне, акчаларга бәйлә операцияләрне исәпкә алып) гамәлгә ашыра;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәэмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының аерымы бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) Россия Федерациясенең бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

11.1. Жирлек бюджеты керемнәре администраторлары, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджетлар керемнәре администраторлары (бюджетлар кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары) үзе ачкан шәхси счетларында исәпкә алынган керемнәр буенча үзләренең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыралар, артык түләнгән яисә артык түләтелмәгән суммаларны кире кайтару (исәпләү, төгәлләштерү) буенча операцияләр үткәргә карарлар кабул итәләр һәм күрсәтмәләр эзерлиләр, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган процентларны һәм артык түләтелмәгән суммаларны үз вакытында гамәлгә ашырган өчен процентлар суммалары һәм күрсәтелгән күрсәтмәләренә Федераль казнага үтәү өчен жиберәләр.

12. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлеләгән, максатчан файдалануын тәэмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрен баш бүлүчегә (бүлүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет акчалары хисабын тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда кабул ителгән башка вәкаләтләрен башкара.

13. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең), жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторның) бюджет вәкаләтләре эчке финанс контролен гамәлгә ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганакаларының бюджет вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

#### 5.1 статья. Казначылык түләүләре системасы, казначылык ярдәме, казначылык хезмәте күрсәтү

1. Казначылык түләүләре системасы казначылык түләүләрен оештыру һәм эшләү кагыйдәләре буенча үзара эш итүче казначылык түләүләре системасында катнашучылар һәм операторлар җыелмасы булып тора.

2. Казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып түбәндәгеләр тора:

1) жирлекнең финанс органнары;

2) бюджет керемнәре администраторлары;

3) федераль бюджет акчаларын алучылар;

4) федераль казначылыкта шәкси счетлары ачылган бюджеттан акчалар алучылар һәм казначылык озатуында катнашучылар;

3. Казначылык түләүләре системасының турыдан-туры катнашучылары булып түбәндәгеләр тора:

1) жирле бюджет акчаларын алучылар;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары;

3) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр;

4) жирлекнең финанс органында ачылган бюджет акчаларын алучылар һәм казначылык ярдәмендә катнашучылар.

Өлеге статьяның 2 пунктында күрсәтелгән казначылык түләүләре системасында катнашучылар, Федераль казначылыкка Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирлек финанс органының аерым функцияләре бирелгән очракта, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып тора.

4. Жирлек бюджеты керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу аның тарафыннан Федераль казначылыкта ачыла торган шәкси счетларында башкарыла.

Жирлек бюджетын үтәү операцияләрен исәпкә алу жирлекнең финанс органнарында ачыла торган шәкси счетларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән очраклардан тыш, Федераль казначылыкта жирлекнең финанс органына ачыла торган шәкси счетларда башкарыла.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.1 статьясында күрсәтелгән шәкси счетлар Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында билгеләнгән казначылык счетларының тиешле төрләренә ачыла.

Бердәм казначылык счетының акчалата акчалары, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.8 статьясында билгеләнгән казначылык түләүләре системасында катнашучыларның Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.14 статьясында күрсәтелгән казначылык счетларында калган акчалары исәбеннән, милли муллык фонды акчалары белән операцияләргә башкару һәм чагылдыру өчен казначылык счетларыннан тыш, төзелә.

Бердәм казначылык счеты акчасына түләттерү рәхсәт ителми.

Бердәм казначылык счетында калган акчалар белән идарә итү буенча операцияләргә Федераль казначылык гамәлгә ашыра.

5. Жирле бюджет үтәлешенә Казначылык хезмәте күрсәтү тиешенчә жирлек финанс органына жирлек бюджетының бердәм счетын ачып гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет чараларын алучылар, шулай ук жирлекнең финанс органнары, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алучылар, жирле бюджет бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының администраторлары, казначылык түләүләре системасында турыдан-туры катнашучылар булып торучы, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетында акчалар белән эш итә.

6. Жирлек бюджетына керемнәр исәпләү һәм бүлү буенча операцияләргә гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларына күчерелгә тиеш.

Федераль казначылык Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында кертемнәргә исәпкә ала һәм аларны бүлүгә гамәлгә ашыра, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 40 статьясы положениеләргә нигезендә тиешле бюджетларның бердәм счетларына кертемнәргә бүленгән суммаларын санап чыга.

7. Жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның вакытлыча күрсөтмәсенә Россия Федерациясе законнары нигезендә керә торган чаралар белән операцияләрне исәпкә алу һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчәрелергә тиешле акчалар белән тиешенчә федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлек) финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет акчаларын алуучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү вакытлыча эш итүгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен Федераль казначылыкта казначылык счетлары ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Федераль бюджет акчаларын алуучылар, Россия Федерациясе субъекты (жирле бюджет) бюджеты акчаларын алуучылар, федераль Казначылыкта ачылган вакытлыча боерыкка керә торган акчаларны исәпкә алу буенча шәхси счетлар, Россия Федерациясе законнары нигезендә вакытлыча күрсөтмәгә керә торган акчалар белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларында акчалар белән эш итәләр.

8. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр чаралары белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык счетларының Федераль казначылыгында ачылу белән гамәлгә ашырыла.

Бюджет һәм автоном учреждениеләр Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджет һәм автоном учреждениеләрнең акча чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

9. Жирле бюджеттан бирелгән акчалар жирлек бюджетыннан акча алуучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе субъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

Жирлек бюджетыннан акчалар алуучылар акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү казначылык счетларының Федераль казначылыгында бюджеттан акча алуучыларның акчаларын алу операцияләрен гамәлгә ашыру һәм чагылдыру максатында гамәлгә ашырыла.

Акча алуучылар акчалары белән операцияләр жирлек бюджетыннан казначылык счетларында жирлекнең финанс органына ачылган бюджет акчалары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен башкарыла.

Акча алуучылар жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә бюджеттан акча алуучыларның акчалата чаралары белән операцияләрне гамәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен тиешле казначылык счетларына акча средстволары белән эш итә.

10. Казначылык озатуында катнашучы - акча биргәндә билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң файдаланучы Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.25 һәм 242.26 статьялары нигезендә билгеләнгән чаралар алуучы товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүче юридик зат, индивидуаль эшкуар, физик зат;

11. Дәүләт контрактлары, шартнамәләр (килешүләр), контрактлар

(шартнамәләр) нигезендә алына торган акчалар федераль бюджет турында федераль законда билгеләнгән чаралар Казначылык ярдәме күрсәтелергә тиеш.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.23 статьясындагы 5 пункты нигезендә Казначылык ярдәменә түбәндәгеләр ия:

- жирик Советының муниципаль хокукый акты белән жирик бюджеты турында муниципаль контрактлар, килешүләр (килешүләр), контрактлар (килешүләр) нигезендә алына торган акчалар, аларның үтәлешен финанс белән тәмин итү чыганагы жирик бюджеттан бирелә торган акчалар;

- федераль законнарда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.27 статьясындагы 1 пунктчасының дүртенче абзацында күрсәтелгән акчаларны да кертеп) билгеләнгән очрактарда, казначылык озатуында катнашучылар ала (алган) акчалар;

- жирик башкарма комитеты билгеләгән жирик бюджеттан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 маддәсенә 1 пунктында билгеләнгән очрактарга өстәмә рәвештә казначылык ярдәме күрсәтелергә тиешле акчалар.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән акчаларны Казначылык белән тәмин итү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 220.2 статьясы нигезендә жирик финанс органының аерым функцияләрен башкарганда жирикнең финанс органы яисә Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә, физик затларга - товар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә бирелә торган акчалар казна күзәтүе астында булмый:

1) нигезендә:

- гомуи файдаланудагы тиер юл транспортында йөкләр һәм пассажирлар ташуны оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча хезмәт күрсәтүләр, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү билетлары, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, аренда максатларында, казначылыкта инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрен, корылмаларны, корылмаларны күчерү (тоташтыру) эшләрен алып бару, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, илтеп житкерү, шулай ук федераль законнар нигезендә башкарма хакимиятнең ведомство буйсынуындагы ведомство буйсынуындагы органнары тарафыннан түләүләрен башкару максатларында дәүләт проект документацияләрен һәм инженерлык челтәрләрен, коммуникацияләрен үткөрүгә дәүләт проект документациясен һәм инженерлык документациясен үткөрү нәтижәләренә экспертиза ясау максатыннан, шәһәр һәм шәһәр яны транспортында йөрү өчен билетлар, вакытлы басмаларга имзалар, аренда максатларында;

- муниципаль казна учреждениеләре башкарган муниципаль контрактлар (контрактлар);

- үтәүләре Россия Федерациясе законнары нигезендә банк тарафыннан алып барылырга тиешле муниципаль контрактлар;

- субсидияләр (бюджет инвестицияләре) бирү турындагы шартнамәләрен (килешүләрен) үтәү кысаларында төзелгән контрактлар (шартнамәләр), Россия Федерациясе Хөкүмәте карары буенча;

- гуманитар ярдәм күрсәтү, янгыннарның, аварияләрен, стихияле һәм башка бәла-казаларның нәтижәләрен бетерү максатларында төзелә торган муниципаль контрактлар, контрактлар (килешүләр) Россия Федерациясе Президенты яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары буенча шактый матди югалтуларга һәм халыкның тормыш эшчәнлегә шартларын бозуга китергән муниципаль контрактлар, контрактлар (килешүләр);

2) алынмаган керемнәренә каплау яисә товарларны житештерүгә (реализацияләүгә), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә рәвештә фактта

тотылган чыгымнарны каплау тәртибендә;

3) фән һәм техника, мәгариф, мәдәният, сәнгать һәм массакуләм мәгълүмат чаралары өлкәсендә дәүләт алдындагы казанышлары өчен (грантлардан тыш, аларны бирү шартлары куелган грантлардан тыш, аларны биргән вакытта билгеләнгән шартларга һәм (яисә) максатларга туры килүен раслаганнан соң аларны куллану тәләбе куелган грантлардан тыш, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте грантлары, премияләр, стипендияләр һәм башка бүләкләүләр);

4) социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга, шулай ук жирлек Советы карары белән күрсәтелгән башка юридик затларга;

5) Россия Федерациясе Президенты карары буенча мәдәни, мәгариф һәм башка ижтимагый файдалы эшчәнлекне тәмин итүгә мөлкәти кертмә рәвешендә коммерциягә карамаган оешмаларга.

12. Казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә казначылык хезмәтә күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан расланган тәртип нигезендә казначылык сәтын ачып, казначылык ярдәмендә катнашучыларның акчалата чаралары белән операцияләргә гәмәлгә ашыру һәм чагылдыру өчен казначылык сәтларын ачып гәмәлгә ашырыла.

13. Әлегә Кодексның 242.25 һәм 242.26 сәтьяларында күрсәтелгән акчалар финанс тәминаты чыганагы булган казначылык озатуында катнашучыларның акчалары белән операцияләргә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очракларда, ул Федераль казначылыкта, Россия Федерациясе сүбъектының (муниципаль берәмлекнең) финанс органында ачылган шәкси сәтларда башкарыла.

14. Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә Россия Федерациясе сүбъекты башкарма хакимиятенә иң югары органы, жирлек башкарма комитеты мәрәжәгәте нигезендә жирлек башкарма комитеты органнарының, аларның территорияль органнарының, казна учреждениеләргә карамагындагы, физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр буенча түләүләр, шулай ук аларга бәйлә рәвештә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәжбүри түләүләр һәм аларны күчәрү буенча түләүләр, бюджет хисабын тәзү һәм тапшыру, бюджет һәм автоном учреждениеләрнең консолидацияләнгән хисабын, әлегә бюджет хисабы нигезендә тәзәлә торган башка мәжбүри хисаплылыкны тәзү һәм тапшыру, мондый хисаплылыкны тиешлә дәүләт (муниципаль) органнарына тапшыруны тәмин итү буенча вәкаләтләргә, Россия Федерациясе Хөкүмәте, Федераль казначылыкка билгеләнгән гомуми тәләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин.

15. Жирлекнең финанс органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очракларда һәм тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.26 сәтьясында күрсәтелгән акчаларны казначылык ягыннан киңәйтелгән алып баруны гәмәлгә ашырырга хоуклы.

#### 6 сәтья. Жирлек бюджеты керемнәргә

1. Жирлек бюджеты керемнәргә Россия Федерациясенәң бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә тәзәлә.

2. Жирлек Советы карарларының жирлек бюджеты керемнәргәнең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән нигезләмәләргә агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетына үзгәрешләр керткәндә чираттагы финанс елында агымдагы финанс елына һәм план чорына агымдагы финанс елы күрсәткечләргә

өлешендә исәпкә алына.

3. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганаclarы булып торучы түләүләр түленә торган норматив хокукый актлар, муниципаль хокукый актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турында нигезләмәләрне күздә тотарга тиеш.

#### 7 статья. Жирлек бюджеты чыгымнары

1. Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары, шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) бюджетара трансфертлар бирү;

5) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

6) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә граждана яисә юридик затка китерелгән зыяны түләтү турында жирлеккә карата дөгьвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәэмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү (эшләр башкару);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләренә дә кертеп;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (килешүләр) нигезендә;

4) муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләреннән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

- дәүләт оборона заказы кысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

- муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

6) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында товарлар, эшләр,

хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга, шулай ук физик затларга субсидияләр бирү.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәэмин итүне үз эченә ала:

- жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренең, муниципаль вазыйфаларны, муниципаль хезмәткәрләрене, хезмәткәрләрене, хезмәткәрләренең башка категорияләрен биләүче затларның хезмәт хакы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр түләү;

- үз эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук аны хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында үтәү белән гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) муниципаль хезмәт күрсәтүләренең (башкарылган эшләрнең) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтәлешен тикшереп торучу тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару турындагы хисапчылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), йә күрсәтелгән бәяләренә (тарифларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенең бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен жирлек бюджеты проекты төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль бирем муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнең төп төрләре буларак муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлегенә нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәренә үтәүне финанс белән тәэмин итү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләме, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дөүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль хакимият органнары билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган тәртиптә раслана торган муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.



Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча, муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарында жирлек бюджетыннан акчалар бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) финанс белән тәэмин итү (тотылган товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пунктында күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне житештерүчеләргә - субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очрактарда һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан бирелә.

Жирлек бюджетында «Социаль өлкәдә дәүләт (муниципаль) хезмәт күрсәтүгә дәүләт (муниципаль) социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актлар нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр житештерүчеләргә, физик затларга субсидияләр каралырга мөмкин:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 69.2 статьясында каралган муниципаль биремне бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан үтәүне финанс белән тәэмин итүгә;

2) конкурс нәтижәләре буенча төзелгән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы килешү өчен;

3) социаль өлкәдә муниципаль хезмәт алуга социаль сертификат нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү (каплау) турындагы килешү өчен.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.1 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән коммерциягә карамаган оешмаларга социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәүне финанс белән тәэмин итү максатларында субсидияләр Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә жирлек бюджетыннан бирелә.

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясындагы 1 пунктының 2 һәм 3 бүлекләрендә каралган субсидияләр бирү жирлек бюджетыннан жирлек

башкарма комитеты билгелэгән тәртиптә «Социаль өлкәдә муниципаль хезмәт күрсәтүләргә муниципаль социаль заказ турында» Федераль закон һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр башкаручыларны сайлап алу нәтижәләре буенча төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияләр каралган, шул исәптән социаль өлкәдә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль социаль заказны үтәү кысаларында, алар физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып исәпләнгән.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Өлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибе жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Өлеге пунктның икенче абзацы нигезендә (Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.4 статьясы нигезендә бирелә торган субсидияләрдән тыш) субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жирлек бюджетыннан жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданнарга социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуга бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләренә һәр төре буенча аерым-аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен эзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артык смета бәясә инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджетында чагылыш таба.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык смета бәясә инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджеты турындагы карарда чагылыш таба. Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да ким булмаган смета бәясә инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең жыелма бюджет язмасы составында жирлек бюджеты турындагы карарда суммар чагылыш таба.

Инвестиция проектлары нигезендә муниципаль милектәге капитал төзелеш

объектларына бюджет инвестицияларен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидиялар исәбеннән финанслашу гамәлгә ашырыла торган инвестиция проектлары нигезендә җирлек Советы карары нигезендә чыгымнарның ведомство структурасы составындагы һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым расланьрга тиеш.

Төп акчаларга капитал кертәмнәр рәвешендә муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияларен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясә законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә торган хокуклары барлыкка килүгә китерә.

Муниципаль берәмлек карамагындагы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияларен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул Россия Федерациясә граждан законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә. Муниципаль берәмлек карамагындагы устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү турында карар кабул итү тәртибе җирлек бюджетыннан җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күчәмсез мөлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләре бирү турындагы карарлар тиешенчә җирлек Башкарма комитетының норматив хокукый актлары рәвешендә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга (әлеге статьяның 1 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән бюджет инвестициялареннән тыш) бирү планлаштырыла торган бюджет инвестицияләре, юридик затны, бирелә торган бюджет инвестицияларенең күләмен һәм максатларын күрсәтеп, әлеге карарга аерым кушымта буларак бюджет турындагы карар белән раслана.

Җирлек Башкарма комитеты белән юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән шартнамә җирлекнең инвестициялар субъекты милкендә катнашуы турында килешү бюджет турындагы карар үз көченә кәргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйлә рәвештә җирле бюджет акчалары исәбеннән төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияларен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр

турындагы законнарда билгелэнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенең устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Оператив идарә итү хокукына нигезлэнгән муниципаль унитар предприятиегә, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә итү хокукындагы төп средстволарның, муниципаль унитар предприятиенең, автоном һәм бюджет учреждениесенең хакын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен бирү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына жирлек бюджетыннан бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

#### 8 статья. Жирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертларның рәвешләре

Жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә: муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр; башка бюджетара трансфертлар.

#### 9 статья. Жирлек бюджетыннан муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында, шул исәптән, шәһәр округы булган инфраструктураны бергәләп үстерү өчен муниципальара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләргә гамәлгә ашыруны тәэмин итү максатларында, төзү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирлек уставы һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган инфраструктураны уртақ үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләргә гамәлгә ашыруны тәэмин итү максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләргә бирү максатлары һәм шартлары жирлек Советы карары белән билгелэнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

#### 10 статья. Жирлек бюджетыннан субсидияләр

1. Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгелэнгән тәртиптә жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы бюджетына бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

#### 11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле Татарстан Республикасы законнары, Чистай муниципаль районы бюджеты таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы

карарларында каралган очракта һәм тәртиптә жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

#### 12 статья. Резерв фонды

1. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Башкарма комитеты резерв фондын тезү күздә тотыла.

2. Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек Советының һәм жирлек Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында билгеләнә.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрен уздыруга һәм табигый бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләрнең нәтижеләрен бетерүгә бәйлә башка чараларга, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексының 81 статьясындагы 6 пункттында күрсәтелгән тәртиптә каралган башка чараларга жиберелә.

5. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының жирлек бюджеты составында каралган бюджет ассигнованиеләре жирлек Башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча кулланыла.

6. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләренән файдалану турындагы хисап бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

#### 13 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр гамәлдәге чыгым йөкләмәләре төрләре буенча чыгым йөкләмәләрен арттыруны яисә аны кабул итүгә кадәр бер генә гавами-хокукий берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен кертүне күздә тоткан муниципаль хокукий акт кабул ителсә, күрсәтелгән муниципаль хокукий акт чыгым йөкләмәләренең яңа төрләрен башкару чыганаclarын һәм тәртибен билгели торган нормаларны, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясе бюджет системасының тиешле бюджетларына чыгым йөкләмәләренең яңа төрләренә тапшыру зарурлыгы булган очракта, үз эченә алырга тиеш.

2. Чыгымнарның яңа төрләрен кабул итүгә бюджет ассигнованиеләрен бирү яисә чыгым йөкләмәләренең гамәлдәге төрләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләрен арттыру, бюджет турындагы карарга йә агымдагы финанс елында бюджет турындагы карарга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң бюджет турындагы жирлек Советы карарына бюджет турындагы өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, чираттагы финанс елы башыннан гына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

#### 14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарын хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү, шулай ук элге мәсьәләләр буенча, шул исәптән муниципаль берәмлек килешүләре) шартнамәләре (килешүләре) муниципаль берәмлек тарафыннан шәһәр округын уртақ үстерү өчен муниципалитетара хезмәттәшлек турында килешүләр тезү;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

3) муниципаль казна учреждениеләре жирлек исемненән шартнамәләр (киләшүләр) тәзү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслауның үз керемнәре һәм чыганақлары исәбеннен башкарыла.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнарының Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актлары белән билгеләнә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган тәртиптә жирлек бюджетына бирелә торган Татарстан Республикасы бюджетыннан субвенцияләр исәбеннен һәм чикләрендә башкарыла.

Тиешле субвенцияләренә исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар арттырылган, муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс белән тәэмин итү үз керемнәре һәм жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары исәбеннен гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрақлардан тыш, федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләренә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуксыз.

5. Жирле үзидарә органнары башка муниципаль берәмлекләренәң жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм аларның компетенцияләреннен федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары төшереп калдырылмаган мәсьәләләренә хәл итүгә бәйлә чыгым йөкләмәләрен бары тик үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына билгеләргә һәм башкарырга хокуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

#### 15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефициты, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләренә үтәп, жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренәң өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 10 процентыннан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очрақта, жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәренәң расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганақлары составында акцияләр сатудан кергән керемнәр һәм жирлек милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган очрақта һәм (яисә) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очрақта, жирлек бюджеты кытлыгы әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләренә күрсәтелгән кертемнәр суммалары чикләрендә һәм жирлек бюджеты

акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимү чикләрендә арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча урнашкан жирлек бюджеты кытлыгы өлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

#### 16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып билгеле бер датага жирлек алдында акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм исәпкә алу кагыйдәләре (нигезләр, шартлар һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактардан тыш, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм алыш-бирешләргә исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Килешү нигезендә башкасы билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акчалата йөкләмәләр жирлек бюджетының бердәм санына акчалар күчәрелгән көннән башкарылган дип санала.

#### 17 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә урнаштырудан кәргән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан юкка чыгарылган кредит оешмалары арасындагы аерма Россия Федерациясе валютасында;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан жирлек бюджетына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дөвамында жирлек бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирлек бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керүләр;

жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләргә үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

объем средств, направляемых на погашение иных долговых обязательств поселения в валюте Российской Федерации;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет

кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан саналган акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында аерма жирлек акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә.

Хисап финанс елында файдаланылмаган муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләре күләмендә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средстволары агымдагы финанс елында муниципаль юл фондының бюджет ассигнованиеләрен арттыруга, шулай ук жирлек Советының хокукый акты билгеләгән күләмдә жибәрелә, агымдагы финанс елында жирлек исеменнән төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә тотылган өчен түләүгә бюджет ассигнованиеләрен каплауга һәм бюджет ассигнованиеләрен каплауга, хисап финанс елында шул муниципаль контрактлар шартлары нигезендә түләнергә тиешле хезмәтләрне күрсәтүгә, финанс елында субсидияләр бирү өчен тиешле бюджет ассигнованиеләрен бирү өчен кирәкле сумма чикләрендә файдаланылмаган финанс чыганаclarы белән тәэмин итү өчен бюджет ассигнованиеләрен алучыларга бюджет ассигнованиеләрен арттыруга жибәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирлек гамәлгә куючы булып торучы һәм шәхси счетларына Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылык территорияль бүлегендә Россия Федерациясе законнары нигезендә ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару керә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаclarы составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасында аерма;

максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелгән акчалар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта.

#### 18 статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең озак бурычлары түбәндәгеләр буенча йөкләмәләр рәвешендә яшәргә мөмкин:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларынан жәлеп ителгән кредитларга;

5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән жирлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);



- 6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнчә барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

## 2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) жирлек кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

## 3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) Россия Федерациясе валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән;
- 3) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында бирелгән кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме;
- 5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

## 4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

- 1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек тарафыннан Россия Федерациясеннән жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләргә бәйле йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы бурычлары кыска сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе жирлек Советының муниципаль хокукий актларында бүтәнә каралмаган булса, түләүгә (шарт белән билгеләнгән йөкләмәләренә һәм жирлекнең муниципаль хокукий актларын үтәмәгән) өч ел дәвамында күрсәтелмәгән очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган чорны каплау датасыннан соң килүче очракта, күрсәтелгән бурыч тулысынча туктатылган дип санала һәм, жирлек Советының муниципаль хокукий актларында башкача каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләренә туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (һөжүм итү

турында белешмелер алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамланганнан соң жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча исемлеккә кертелә торган муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исемлек суммасын чагылдырмыйча гына исемлеккә кертү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пунктындагы, 6 һәм 7 пунктларындагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Түләү датасы башланганчы муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне эмиссияләү шартлары нигезендә аларны тулысынча эмитацияләгән орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтөлгән дип танырга хокуклы.

#### 19 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке хисаплашулары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исемненән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан чит ил максатчан кредитларыннан файдалану кысаларында жирлек исемненән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында белдерелгән жирлекнең Россия Федерациясе алдындагы бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә жирлек исемненән муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына жирлек Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

- 1) районның бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурыч булмау;
- 2) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә эшчәнлеген гамәлгә ашыручы заттан.

20 статья. Чит ил валютасында жирлек тарафыннан хисаплашулар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында алган алынмаларны башкарырга, Россия Федерациясенә чит ил максатчан кредитлары жәлеп ителгән акчаларны файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларны алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль һәм тышкы хисаплар программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле бюджет турындагы карар белән расланган инфраструктура проектларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә жәлеп ителгән бюджет кредитының тиешле ел ахырына файдаланылмаган күләменнән тыш, жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлек акчаларының гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең хисап финанс елы ахырына максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджетара трансфертлардан, жирле бюджетларга жирле бюджетларга дотацияләрен тәмин итү чараларын, аларны бирү шартларын ачыклап бирелгән жирле бюджетлар яисә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга башка дотацияләренә тәмин итү чараларын хуплауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан, шулай ук хисап финанс елы тәмамланганнан соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс керемнәре күләменә, шул исәптән йомгак финанс әйләнешләре узган көннән соң соңгы эш көненнән соң жирлек бюджетына күчерелгән финанс елы керемнәре күләменә бирелә.

Хисап финанс елында жирлекнең гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артып киткән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 106 статьясындагы 4 пунктының беренче абзацында агымдагы елның 1 гыйнварына жирлек бюджетының калган финанс елы йомгаклары буенча каралган мөмкин булган өстөнлекләренә исәпкә алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турында карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре

булган очракта) өске чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел елында (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (жирлекнең чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренең, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмәннән артмаса тиеш. Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттың каралган чаралар күрелсә, бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмәннән, физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, 50 проценттан артмаса тиеш.

23 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләргә күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәэмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләргә гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында федераль бюджеттан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджеттан

чит ил валютасында жэлөп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирлекнең бурыч йөкләмөлөрөн каплау күлөмө.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

#### 25 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түлөнелә торган тиешле бурыч йөкләмөлөрө төрлөрө буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмөлөрө төрлөрө буенча муниципаль эчке үзләштерүлөрне башкарганда барлыкка килә торган бурычларны каплау күлөмнөрө һәм жирле бюджетка акчалар жэлөп итү күлөмнөрө;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмөлөрөн тиешле бурыч йөкләмөлөрө төрлөрө буенча каплау күлөмнөрө.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны реструктуризацияләү муниципаль эчке бурычлар программасында чагылмый.

#### 26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмөлөрне күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнөлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнөлеше (максатлары) буенча гарантияләр күлөмөн күрсәтеп, гарантияләү юнөлешлөрө (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күлөмө;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмөләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

#### 27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елы) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күлөмнөрө, тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чиклөрө нигезендә, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Авыл жирлеге исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

3. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты булып жирлек башкарма комитеты чыга, ул жирлек Уставына муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукы бирде.

4. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрлөрө, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

#### 28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы яқынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәэмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзә тәэмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылығына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндөгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү) һәм гарант исеменнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләре үтәү срогы, яқларның исемнәре, төп йөкләмәләрнең башка җитди шартлары күрсәтелә);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керүе яисә гарантия үз көченә керүе (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;

10) гарантияләрнең яисә аны чакыртып алу шартларының җавапсызлығы;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләре башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәэмин ителгән принципалның йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалығыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исеменнән

гарантияне бирүче орган актларында билгелэнгән белешмәләр.

7. Милеге жирлек (гарант) милкәндә булган муниципаль унитар предприятие, акцияләренең 100 проценты (өлеше) жирлекке булган хужалык жәмгыяте (гарант) милкәндә булган муниципаль унитар предприятие йөкләмәләре генә принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия белән тәэмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакытга (шартлар) җитү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртەرгә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Кредит (заем, шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләренә үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия түбәндәге очракларда гына чакыртып алынырга тиеш:

1) муниципаль гарантиядә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларын гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртү, алар гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый;

2) муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем, шул исәптән облигация) акчаларыннан максатчан файдаланмау.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгелэнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгелэнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгелэнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләренә, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәэмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакытгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчәрмәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгелэнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантка күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгелэнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәэмин ителгән йөкләмәләргә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантияне һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларны башкару турындагы бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бөхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да каршы килү мәгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәләше турында бенефициар таләбе расланган очрақта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәэмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләргә күләмдә, әмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәэмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очрақта йә күрсәтелгән йөкләмәләргә башка нигезләр буенча туктаткан очрақта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, аның гарантына һәм (яисә) гарантия буенча аның йөкләмәләреннән гарантны азат итү турында язма гаризасын кире кайтару юлы белән, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка кире кайту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпне белдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарны һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану;

7) бенефициар белән башка затка бирелгән очрақта яисә бенефициарның гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычларның гарантия буенча гарантка карата таләпләренә, гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүгә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпне



(хокуктарны һәм бурычларны) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән төрлө тапшырудан (күчүдән) тыш) тыш);

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуктар һәм (яисә) бурыч (бурыч) принципларына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгынан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуктар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуктары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганактарында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләргә үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуктары гарантына бирелүгә бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләргә нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуктары гарантка бирелгән хокуктарны үтәү төртибендә түләнгән акчаларны регресс төртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

Кредит (облигациядән тыш) буенча йөкләмәләргә үтәүне тәэмин итә торган муниципаль гарантия кредит килешүендә (заем килешүендә) һәм (яисә) күрсәтелгән муниципаль гарантияне кредитор (заем) йөкләмәләргә бирү турындагы килешүдә күрсәтелгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдалануны үз ягынан тикшереп торуну гәмәлгә ашыру шарты белән бирелә.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләргә үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләргә тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү төртибе һәм шартлары Россия

Федерациясе Бюджет коды һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

#### 28.1 статья. Йөкләмәләрне Казначылык белән тәмин итү

Бюджет акчаларын алуының гаризасы нигезендә Федераль казначылык Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктında каралган очракларда (алга таба әлеге статьяда - йөкләмәләрне казначылык белән тәмин итүне алучылар), муниципаль контрактларны, шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәгәндә хисапларны башкару өчен, казначылык белән тәмин итүне алучылар тарафыннан казначылык тәмин ителешен тәмин итә.

Федераль казначылык (кредит оешмасы - муниципаль контрактларны банк озата барган очракта) казначылык тәмин итү йөкләмәләрен алуының гаризасы нигезендә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясындагы 1 пунктında күрсәтелгән муниципаль контрактларны, башка килешүләрне (киләшүләрне) үтәү кысаларында төзелгән контрактларны, шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәүчеләргә (башкаручыларга) йөкләмәләрне казначылык белән тәмин итүне үтәүчеләргә (башкаручыларга) күчәрүне гәмәлгә ашыра.».

### 2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

#### 29 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш өстенлеге.

Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Уставында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектын эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

#### 30 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын вақытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында жирлек башкарма комитеты дәүләт хакимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә Россия Федерациясе Президенты юламасы нигезләмәләре;

2) Россия Федерациясенәң бюджет, салым һәм таможня-тариф сәясәтенәң төп юнәлешләре (Татарстан Республикасының бюджет һәм салым сәясәтенәң төп юнәлешләре, жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенәң төп юнәлешләре);

3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

5) муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

6) Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документлар.

### 31 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләренең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирлек бюджеты проекты тәзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

### 32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар кертү көненә гамәлдә булган территориянең социаль-икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм Россия Федерациясе законнарының һәм Россия Федерациясе законнарының, Россия Федерациясе субъектлары законнарының һәм жирлек Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль хокукый актларының план чорында үз көченә керә торган территориянең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә фаразлана.

### 33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм алымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

### 34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Жирлек бюджеты акчалары исәбенән гамәлгә ашырыла торган муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү, шулай ук аларны формалаштыру һәм

гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе җирлек башкарма комитетының хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме җирлек Советының һәр программа буенча җирлек бюджеты турындагы карары белән җирлек башкарма комитетының хокукый акты нигезендә бюджет чыгымнарының тиешле максатчан маддәсе буенча раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар җирлек башкарма комитеты тарафыннан расланьрга тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү уздырыла. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү тәртибе һәм критерийлары җирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләген бәяләү нәтижәләре буенча җирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыйча җирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Өлеге карар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәүгә төзелгән очракта, җирлек бюджетында муниципаль контрактлардан килеп чыга торган чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән.

4. Җирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35 статья. Җирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен бирелә торган күрсәткечләрнең составы

1. Җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карарында бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының, бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләме, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законнарында, җирлек Советының муниципаль-хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы карарлардан тыш) керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

1) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;

4) чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан яисә

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) очракта, жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган жирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган жирлек бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк үткән торышы буенча муниципаль тышкы бурычның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

### 3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советы каравына кертү

1. Жирлекнең Башкарма комитеты жирлек Советы каравына бу елның 15 ноябрена кадәр жирлек бюджеты турында карар проектын кертә.

2. Жирлек Советына бюджет проекты белән бер үк вакытта әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

### 4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫНЫҢ ҮТӨЛЭШЕ

37 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетын үтәү жирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру жирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын тәзү һәм алып бару тәртибе жирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү һәм раслау жирлек Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан башкарыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы жирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, жирлек Башкарма комитеты житәкчесе

жыелма бюджет язмасына тиешле үзгөрешләрне раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына жирлек Башкарма комитеты житәкчесе карарлары нигезендә, бюджет турындагы карарга үзгөрешләр кертмичә генә үзгөрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен каралган бүлөп бирелгән очракта, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук аны бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбеннән 5 проценттан артмаган күләмдә арттыру исәбенә;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә төп бүлүчеләр (бүлүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жирле бюджет акчаларына түләтү мөрәжәгатен күздә тоткан актларны үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре агымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта - бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләренең төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен бюджет акчалары чикләрендә;

- максатчан билгеләнештәге субсидияләрне, субвенцияләрне, башка бюджетара трансфертларны бирү турында хәбәр алынган һәм, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш, физик һәм юридик затлардан максатчан билгеләнештәге кире кайтарылмый торган керемнәрне алган очракта, шулай ук күрсәтелгән акчаларның ихтыяҗы булмаганда (кире кайтару) кыскарган очракта;

- муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләрнең оештыру-хокукий рәвешә үзгәргән очракта;

- агымдагы елның бюджет ассигнованиеләре элге муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында түләнергә тиешле товарлар кайтаруга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә арттырылган очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242.22 статьясы нигезендә бирелгән йөкләмәләрне үтәмәү суммасына элге карар нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләренең агымдагы финанс елы башына файдаланылмаган калдыгыннан артып китмәгән күләмдә, шул исәптән үтәлмәгән казначылык тәэмин ителешә суммасына;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм дәүләт (муниципаль) милке объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән гайре) бирелгән очракта, агымдагы елда Россия Федерациясе Бюджет кодексының 78.2 статьясындагы 2 пункттың һәм 79 статьясындагы 2 пункттың күрсәтелгән карарларга үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән дәүләт (муниципаль) милкенә капитал салуларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү ысулы үзгәртелгәндә, капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү турында дәүләт (муниципаль) контрактлары яисә килешүләр, шулай ук, Россия Федерациясе законнары нигезендә инвестицияләрне нигезләү һәм аның технологик аудитын үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексы нигезендә бюджет ассигнованиеләре бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре арттырылган очракта, агымдагы елда финанс кодексы чикләрендә субсидияләр бирү мәжбүри финанс ассигнованиеләре барлыкка килгән очракта, бюджет ассигнованиеләре нигезләүне эзәрләү һәм аны үткөрү максатларында, агымдагы елда финанс кодексында файдаланылмаган акчаларның калган өлешләренә туры китереп, субсидияләрне әлеге максатларда субсидияләрне финанслау чыганаclarынан арткан очракта, дәүләт (муниципаль) милке объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү каралган акчаларның калган өлешләрен биргән очракта.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләр буенча жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексының 217 статьясындагы 3 пунктының сизезенче, унынчы һәм унберенче абзацларында билгеләнгән нигезләр керми, алар нигезендә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

Жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмиңе башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми.

4. Жыелма бюджет һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын төзү һәм алып бару тәртибендә жирлек бюджеты чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләрен классификацияләү төрләренәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан маддәләре (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре), жирлек бюджеты чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча жыелма бюджет язмалары һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын раслау күздә тотыла.

Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм элементлары буенча бюджет

йөкләмәләре лимитларын раслау, шул исәптән төрле максатчан маддәләр һәм (яисә) бюджет чыгымнары төрләре, бюджет акчаларының төп бүлүчеләре өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

#### 39 статья. Касса планы

1. касса планын төзү һәм алып бару жирлек Башкарма комитеты яисә жирлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек Башкарма комитеты касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүче, бюджет керемнәренә баш администраторы, бюджет кытлыгын касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне финанслау чыганаclarының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм сроklarын билгели.

3. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләрне түләү буенча бюджеттан акчалар фаразы төзелгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләр өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда билгеләнгән товарларны, хезмәт күрсәтүләренә исәпкә алып төзелә.

#### 40 статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәләше Бюджетның керемнәр буенча үтәләше түбәндәгеләрне күздә тоту:

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Советының Татарстан Республикасы бюджеты һәм башка законнары турындагы карары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре, казначылык счетлары нигезендә бюджетка кергән керемнәренә исәпкә алу һәм бүлү буенча операцияләренә гамәлгә ашыру һәм кире кайтару өчен казначылык счетларынан Россия Федерациясе бюджет системасына салым, җыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән жирлек бюджетының бердәм счётына керту;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрен төгәлләштерү;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счётынан арттырылган яисә артык түләтелгән салымнар, җыемнар һәм бүтән түләүләренә кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) башкару өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счётынан күчерү.

#### 41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәләше

1. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү, Россия Федерациясе Бюджет



кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат:

1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;

2) акчалата йөкләмәләрне раслау;

3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;

4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән башка шартнамәләр тәзү юлы белән яисә Россия Федерациясә законнары, башка хокукий акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет чараларын алучы казначылык түләүләрен башкару турындагы күрсәтмәләр (алга таба - эш) һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, ә оператив-эзләү чараларын башкаруга һәм зыян күрүчеләргә, шаһитларга һәм жинаять судында башка катнашучыларга карата куркынычсызлык чараларын гамәлгә ашыруга бәйле очрактарда жирлек бюджетны акчалары исәбеннән акчалата йөкләмәләр түләү бурычын раслый.

5. Жирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акчалата йөкләмәләрне исәпкә куйганда, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләгәндә Россия Федерациясә Бюджет кодексының 219 статьясындагы 1 пункты нигезендә билгеләнгән тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыларга житкерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясә коды турындагы мәгълүматның бюджет йөкләмәләренә туры килүеннән артык булмавы;

тиешле бюджет йөкләмәсә исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

акча йөкләмәләре, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат түләү өчен карарда күрсәтелгән мәгълүматның туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслый торган документлар булу.

Жирлек башкарма комитеты билгеләгән һәм әлегә статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлегә пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә буларак, контрольдә тотылырга тиешле башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсә муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар,

эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турында белешмәләрнең туры килүен тикшереп торы гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслаучы башка документларны тикшерү.

#### 42 статья. Бюджет язмасы

1. Төп күрсәтмә бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертеп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет чыгымнары һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары буенча бюджет язмалары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы бүлүчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (бүлүченең) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчалары баш урнаштыручының чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләре жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткөчлөрө нигезендә бюджет акчалары бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткөчлөрне бюджет акчалары баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү бюджет акчаларын бүлүчегә рөхсәт ителми.

43 статья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча жирлек бюджетын үтөү

1. Жирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтөү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, бюджетның жыелма бюджет язмасы нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы, баш администратор тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджетын үтәүне оештырганда чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, бюджет акчаларын бүлүчегә һәм алуучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, бюджет акчаларын алуучыга һәм бүлүчегә карата агымдагы финанс елы башыннан төп бүлүчеләрне, бюджет акчаларын алуучыларны һәм бүлүчеләрне финанслауга гаризалар нигезендә билгеләнгән яисә квартал саен үсә баручы нәтижәгә карата билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш алынган керемнәре файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә керемнәренң гомуми күләмен бюджет турындагы карар белән расланган доходлардан тыш алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль алынмаларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук, жыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, шулай ук жирлек Башкарма комитеты тарафыннан юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, шулай ук жирлек Советының бюджет турында карары белән расланган керемнәрдән тыш бюджетны үтәгәндә фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнәр, жыелма бюджет язмасына агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертп, бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

45.1 статья. Бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү

#### операцияләре

1. Жирле бюджетның бердәм сетындагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирле бюджетның бердәм сетына жәлеп итү һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 10 һәм 13 пунктлары нигезендә жәлеп ителгән акчаларны кире кайтару кертелә.

2. Финанс органнары элек санап үтелгән казначылык сетыларына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 8 һәм 10 пунктлары нигезендә жәлеп ителгән акчаларны шул исәптән жәлеп ителгән акчалар исәбеннән операцияләр үткөрү максатларында, күрсәтелгән акчаларны алучыларның күрсәтмәләрен үтәүгә кабул ителгән көннең икенче эш көненнән дә соңга калмыйча кире кайтара.

3. Элек санап үтелгән казначылык сетыларына жирле бюджетның бердәм сетыннан жәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пункты нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлекнең финанс органы, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлек бюджеты акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган акчалар, жирлекнең финанс органына, казначылык сетылары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен бюджет акчалары, бюджет процессында катнашучы булмаган юридик затларның акчалата чаралары, бюджет һәм автоном учреждениеләр, жирлекнең финанс органына, казначылык сетылары белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык сетыларында акчалар белән операцияләрне башкару һәм чагылдыру өчен казначылык сетыларында калган акчаларны казначылык сетыларына жәлеп итә.

5. Элек санап үтелгән казначылык сетыларына жирлек бюджетының бердәм сетыннан жәлеп ителгән акчаларны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 236.1 статьясындагы 12 пунктлары нигезендә кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне исәпкә алып, жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

45.2 статья. Артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне бюджетка кире кайтару

1) Әгәр Россия Федерациясенең закон актларында башкасы каралмаган булса, бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет керемнәре администраторы тарафыннан мондый гаризаны теркәгән көннән алып 30 календарь көн эчендә жирлек бюджетына түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару турында карар кабул итү буенча бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра торган бюджетка түләү түләүченең гаризасы буенча кире кайтарылырга тиеш.

2) жирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүне кире кайтару турында гаризаны, әгәр Россия Федерациясенең закон актларында башкасы каралмаган булса, мондый түләү түлөгән (түләтелгән) көннән алып өч ел дәвамында бюджетка түләүче бирә ала.

3) жирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

4) Әлеге статья нигезлэмәләре салым һәм җыемнар турындагы законнарда, производства бәхетсезлек очраklarыннан һәм һөнәри авырулардан, Евразия икътисадый берлегенең хокукыннан һәм таможня җайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган түләүләргә кагылмый.

5) гавами-хокукый берәмлекләр алдында акча йөкләмәләрен үтәү кысаларында җирлек бюджетына артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне кире кайтару Россия Федерациясе шартнамәләре һәм (яисә) граждан законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.»;

#### 46 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

Бюджетның үтәлеше буенча операцияләр 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктнда күрсәтелгән операцияләрдән тыш, тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәлеше операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясы таләпләре нигезендә җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

#### 47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү

1. Җирлекнең Башкарма комитеты әлеге карарны хокукый җайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек советы карарына үзгәрешләр кертү хакында карар проекты эшли һәм җирлек советына тапшыра.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы җирлек бюджеты үтәлеше турында белешмәләр;

2) агымдагы финанс елында җирлек бюджетының көтелгән үтәлешен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында җирлек Советы карарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

#### 5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛАРЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

##### 48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезлэмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алуы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны җыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенең бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турында хисапта Россия Федерациясенең бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганакалары буенча бюджет үтөлеше турындагы күрсәткечләр бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын тәзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплары нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан төзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисабы еллык булып тора. Бюджет үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

8. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланьрга тиеш.

Жирлек бюджетының беренче кварталда, яртыеллыкта һәм тугыз айда үтөлеше турында хисап авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм жирлек Советына һәм Контроль-ревизия комиссиясенә жиберелә.

49 статья. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисап аны каралганчы жирлек Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапларын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапның тышкы тикшерүе Контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә түбәндәгеләр тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) жирлекнең аңлатма язуы, аңа бәяләмә эзерләү өчен бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

4. Жирлекнең Башкарма комитеты аңа быелның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бәяләмә бирү өчен жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап бирә. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны  
тәкъдим итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта жирлек Башкарма комитеты түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтөлеше турындагы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренең үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Жирлек Советы контроль-ревизия комиссиясе төзегәннән соң жирлек бюджетының үтөлеше турындагы хисапны карый.

Авыл жирлеге Советы бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижеләре буенча бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтөлеше турында карар кире кагылган очракта, ул күрсәткечләрне дәрәс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап жирлек Советына ағымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карар, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турында хисап раслый.

2. Хисап финанс елында жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карарга карата аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;

3) бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

## 6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЬ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финанс контроле гавами норматив йөкләмәләрне һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түләүләр буенча йөкләмәләрне үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле контроль-ревизия комиссиясенә (алга таба - тышкы муниципаль финанс контроле органы) контроль эшчәнлеге булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитетының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәүче органның контроль эшчәнлеге булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм чикләү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дәрәслеген билгеләү максатларында жирлек бюджетын үтәү нәтижеләре буенча гамәлгә ашырыла.



53 статья. Муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру объектлары һәм ысуллары

Муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру объектлары һәм ысуллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру буенча контроль-ревизия комиссиясенә вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамэлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләренең бухгалтерлык исәбен алуға һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылығын төзүгә һәм тапшыруға таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәләшен тикшереп тору;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамэлгә ашыру, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын, шулай ук әлегә Кодекста каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәрен башкару (муниципаль) турындагы хисапларны, акчаларны бюджеттан бирү күрсәткечләренең күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның, хисапларның дәрәсләген тикшереп тору;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамэлгә ашырганда:

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) күрсәтмәләр жиберелә;

финанс органнарына мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамә жиберелә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамэлгә ашырыла;

ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрү өчен кирәкле экспертлар үткәрү (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә дөүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына даими кереп йөрү мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәэмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны тану турындагы дөгьвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләрнең муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибендә ревизияләр һәм тикшерүләр үткөрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының аларны уздыру турында, аларны үткөрү вақыты турында карарлар кабул итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлеге, эчке муниципаль финанс контроле органнарының вазыйфаи затларының хокуклары һәм бурычлары, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокуклары һәм бурычлары, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затлары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган ревизияләрне һәм тикшеренүләрне оештыру-техник тәэмин итү буенча да булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жирле администрацияләрнең муниципаль хокукый актларында билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

#### 56. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә мәжбүриләү бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итә, шулай ук мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар күчәрмәләрен, күрсәтелгән карарларны муниципаль финанс контроле органына һәм мәжбүри булуның бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән контроль объектларына үзгәртү (баш тарту) турында карар жибәрә.

2. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда бюджет бозуы турында мәгълүмат булырга тиеш, ул мәжбүр итү чараларын куллану турында хәбәрнамәдә, бюджет бозучы контроль объекттында, бюджет дәрәжәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларында күрсәтелгән.

3. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында карар кабул итү максатларында жирлек башкарма комитеты муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләрне төгәлләштерү турында гарызнамә жибәрергә хокуклы, аны алганнан соң 30 календарь көн дәвамында.

4. Жирлек башкарма комитеты әлеге карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турында карар, күрсәтелгән карарны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карарны кабул итүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларны, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турындагы карарларны үтәү тәртибендә билгеләнгән тәртиптә башкара.

